

מאמר
בשעה שהקדימו – ה'תשל"ו

מאת
כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לחג השבועות, ה'תשע"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה (ופרצת)

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' שמואל אייזיק הלוי ע"ה

בהרה"ח הרה"ת ר' אברהם הלוי ע"ה

פאפאק

נפטר ליל ש"ק פ' במדבר, ה' סיון

ערב חג השבועות, ה'תשע"ב

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי בתו וחתנו

מרת ח'י רבקה ובעלה הרה"ת ר' דוד פלדמן

ומשפחתם

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

בטח משתדל במרץ המתאים למצוא שידוך טוב בשביל בתו הבכירה תחי', ואין בדוקא שיהי מבני עדתו ובלבד שיהי שומר תורה ומצוה וחסיד, ובהשתדלות מצדו בודאי ימצא לו השי"ת הצעה נכונה בשביל בתו תחי', וגדול זכות התעסקותו בחינוך הכשר למלאות משאלות לבבו הטוב בזה.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולב"ב שיחיו ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות, בברכה.

נ"ב: לפלא קצת כיון שהי מקושר וגם עתה מקושר לכ"ק מו"ח אדמו"ר ובכ"ז אינו משתדל אשר בנו יתחנך בישיבת תומכי תמימים מוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר ומתאים לרוחו ולרצונו.

ב

[ח' מרחשון, ה'תשכ"ו]

למש"כ ע"ד חלב כו' – יפרישו לצדקה 41 שקלים (דולר) [יתנום להוצאות גר-הילדים דבית ליובאוויטש].

With blessing in *Schwarz*
 אצט ע"ג חזק כו' - יצ"ל
 אצט ע"ג חזק כו' - יצ"ל
 [יחידה אהודתה ג' ה' צ"פ
 דגמ איוזאויטש]

ב

מצילום כתי"ק, בשולי אגרת באנגלית בתאריך זה. והוא להורים שבטעות טעם בנם הקטן כמה טיפות של חלב עכו"ם. נדפס בשלחן מנחם ח"ג ע' קלא. שקלים (דולר): כמנין חלב (עם הכולל). דבית ליובאוויטש: לונדון.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת חג השבועות הבעל"ט – הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה בשעה שהקדימו גו' שנאמר בהתוועדות ליל ה' סיון, ערב חג השבועות ה'תשל"ו (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה – מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוצה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ר"ח מתן תורה, ה'תשע"ו (ופרצת),
 שנת הקהל
 מאה וחמשים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"
 ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2016 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5776 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

המצוות (נעשה). ועד שנעשה בדוגמא שהי' בשעת מ"ת, כדרשת חז"ל⁵¹ על הפסוק⁵² חרות על הלוחות, אל תקרי חרות אלא חירות, שנעשה חירות מיצה"ר (פסוקה זוהמתן⁵³), משעבוד מלכיות ומכל הענינים המצירים ומגבילים, שכל המלכיות נקראו ע"ש מצרים שהם מצירים לישראל⁵⁴ (ככל פרטי הענינים שנימנו במסכת ע"ז⁵⁵ ועוד יותר בתקו"ז⁵⁶). ועד שישראל עושין תשובה ומיד הן נגאלין⁵⁷, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, גואל ראשון (שזהו ענינו של משה רבינו) הוא גואל אחרון⁵⁸, בקרוב ממש.

51 אבות פ"ו, ב. עירובין נד, א.	56 תיקון נו (צא, א). שם תיקון ז (קמו, ב).
52 תשא לב, טז.	57 רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
53 שבת קמו, א.	58 ראה שמור"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א.
54 ב"ר פט"ז, ד.	שער הפסוקים להאר"ז ל' פ' ויחי מט, י. תו"א
55 ה, א.	משפטים עה, ב. לקו"ש חי"א ע' 8 ואילך.

הוספה

בי"ה, כ"ב אלול תשי"ב
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר . . . שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מיו"ד אלול עם הפ"נ לר"ה הבע"ל המוסגר בו ואקראהו בל"נ על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע.

נעם לי לקרות במכתבו ע"ד זכרונותיו הטובים מזמן שזכה להיות בהיכל קדש כ"ק מו"ח אדמו"ר וגם בסעודת חג השבועות, ושכ"ק מו"ח אדמו"ר ציוה לו לשיר שיר משירי בוכאָראַ וכו', ותקותי חזקה אשר זכרונות אלו יהיו תמיד נגד עיניו להעירו ולהאירו ולחזקו כל ימי חייו לעלות מעלה מעלה במסילה העולה בית אל היא תורתנו הקדושה תורת הנגלה ותורת החסידות. ובטח יחדיר גי"כ בהתלמידים בהתי"ת שלו רוח של יראת שמים ויראת חטא.

תוכן המאמר

מעלת הקדמת נעשה לנשמע גם לגבי שמיעה על מנת לעשות (שפועלת שהנשמע יהי' באופן אחר לגמרי) – שהביטול הוא לא רק אל הרצון, קבלת עול מצוות, אלא אל בעל הרצון, קבלת עול מלכות: קבלו מלכותי ואח"כ אגזור עליכם גזירות. ובתפלה הו"ע ב' פרשיות דק"ש: פרשה ראשונה – קבלת עול מלכות שמים, ופרשה שני' – קבלת עול מצוות (ס"ב-ג).

והחילוק ביניהם בנוגע לקיום המצוות: מצד הענין ד"נשמע" – התענוג הוא בקיום המצוות דמשפטים, ויש צורך בציווי מיוחד שגם קיום המצוות דחוקים יהי' בשמחה ותענוג (אין לך רשות להרהר אחרי'), ועד שיש צורך להזהיר על קיומם בפועל, כבפרשה שני' דק"ש; אבל מצד הקדמת נעשה, קבלת עול מלכות שמים תחילה, שזהו"ע המס"נ דהוי' אחד, שאז נעשית העבודה באופן דבכל מאדך – יש תענוג גדול ביותר בקיום החוקים, שבהם הרצון הוא בכל התוקף והגילוי (ללא התלבשות בלבושי השכל) (ס"ד)

נעשה ונשמע – רצוא ושוב (העלאה והמשכה), והו"ע תפלה (העלאה, רצוא) ותורה (המשכה, שוב). אלא שבפרטיות יותר יש בכל אחד מהם ב' התנועות דרצוא ושוב (ס"ה)

שנתבטלה טענת המלאכים תנה הודך על השמים⁴¹ — עי"ז שאמרו להם למצרים ירדתם כו' משא ומתן יש ביניכם כו' אב ואם יש לכם וכו'⁴², והיינו, שענין התורה הוא שמשם נסעה וירדה כו'⁴³ למטה דוקא, ושם פועלת התורה שיתמלא רצון העליון, הן הרצונות הפרטיים, ויתירה מזה, לפעול כללות הענין דבעל הרצון, עד שהעולם יהי' דירה לו ית'⁴⁴, לבעל הרצון [אלא שבפרטיות יותר, יש בכל אחד מהם ב' התנועות דרצוא ושוב. והיינו, שגם בתורה (שענינה המשכה מלמעלה למטה, שוב) צריך להיות הענין דשפתותיו נוטפות מר'⁴⁵, ונפשי כעפר לכל תהי'⁴⁶ (ענין הביטול, בבחי' רצוא והעלאה⁴⁷), שזוהי ההקדמה שיחי' לאח"ז פתח לבי בתורתך. וגם בתפלה (שענינה העלאה מלמטה למעלה, רצוא) ישנם י"ב ברכות אמצעיות שעל ידם נעשית ההמשכה מלמעלה למטה עד לעניני עוה"ז כפשוטו, שעושים ממנו דירה לו ית', ע"י כללות ההנהגה דוהי' אם שמוע תשמעו שבפרשה שני' דק"ש⁴⁸].

(ו) **וזהו** בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, שבתור הקדמה למ"ת שהי' בששה בחודש, הנה בחמשה בחודש, ערב חג השבועות [הכנה קרובה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות⁴⁹ בחג השבועות, זמן מתן תורתנו], הי' הענין דאמירת נעשה ונשמע⁵⁰, ובהדגשת ענין הקדמת נעשה לנשמע. וענין זה פעל שהכתירו שני כתרים לכל אחד ואחד, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וכיון שענין הכתר (ככפשות הענינים) הוא למעלה מהראש, אבל מקיף את הראש, ועל ידו נפעל יופי ועטרה עד לענין של מלכות שפועל בכל מציאות האדם, הרי זה פועל הן בנוגע לנעשה והן בנוגע לנשמע, שבכללות הו"ע לימוד התורה (נשמע) וקיום

בס"ד. ליל ה' סיון, ערב חג השבועות, ה'תשל"ז

(הנחה בלתי מוגה)

בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע¹. וידוע הדיוק² בדברי הגמרא בשעה שהקדימו דייקא, שזוהי משמע שאע"פ שב' הכתרים הם כנגד נעשה ונשמע (אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע), מ"מ, מה שזכו לשני הכתרים לא הי' בגלל נעשה ונשמע מצד עצמם, אלא בגלל הקדמת נעשה לנשמע, וענין זה פעל שנעשה כתר אחד כנגד נעשה וכתר אחד כנגד נשמע. ומזה מובן, שהקדמת נעשה לנשמע הו"ע עיקרי, והיינו, שנוסף לכך שצריך להיות הענין דנשמע והענין דנעשה, ישנו גם ענין עיקרי שצ"ל דוקא הקדמת נעשה לנשמע. ולכאורה צריך ביאור, שהרי גדול לימוד שמביא לידי מעשה³, וכפשות הענין, שכדי לבוא למעשה המצוות צריך תחילה לשמוע את הענין כפי שהוא בתורה, ובה גופא, לא רק שמיעה סתם, אלא (לאח"ז גם) שמיעה באופן של הבנה, ועד שנעשה אצלו הענין דלאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא⁴, ואז יודע את המעשה אשר יעשון ואלה אשר לא תעשינה. ואילו כאן נאמר שצריך להיות (והוא ענין עיקרי) הקדמת נעשה לנשמע.

(ב) **וידוע** הביאור בזה במאמרי רבותינו נשיאינו⁵, שבנשמע גופא יכולים להיות ב' אופנים. הענין דנשמע מצד עצמו, והענין דנשמע כפי שהוא מצד נעשה. והענין בזה, דהנה, כללות אמירת נעשה ונשמע היתה הכנה שהוצרכה להיות מצד בני', היינו, מצד המקבל, כדי שלאח"ז יוכל להיות הענין דמתן תורה באופן שבנ"י יקבלו את התורה. והכנה זו יכולה להיות בשני אופנים, א', באופן דנשמע, ב', באופן שהנעשה פועל שהנשמע יהי' באופן אחר לגמרי. והיינו, שאפילו כאשר הנשמע הוא באופן שלאחריו ישנו הנעשה, ששומע ולומד על מנת

- (1) שבת פח, א.
- (2) ראה רד"ה בשעה שהקדימו תש"ט וראה לקו"ת בהעלותך לד, ד. ד"ה בשעה שהקדימו באוה"ת שבועות (במדבר ח"א) ע' קלח. המשך תער"ב ח"א פס"א. ד"ה הנ"ל תשמ"ה. ועוד.
- (3) קידושין מ, ב.
- (4) יומא כו, א.
- (5) ראה סה"מ תש"ט שם ע' 147 ואילך.

דכח מ"ה כו'").

(48) ראה גם אוה"ת הנ"ל (ושם: פ' והא"ש כו' הוא בחי' עומ"צ שהוא בבחי' השוב וההמשכה מלמעלה למטה, שזוהו כל עיקר ענין המצוות להיות גילוי אוא"ס בהתלבשות בענינים גשמיים, כמו בל"ב חוטים דציצית של צמר ובקלף גשמי דתפילין וסך דסוכה וכה"ג").

(49) לשון ברכת כ"ק אדמו"ר מהור"י צ' בקשר לחג השבועות — נתבאר בלקו"ש ח"ד ע' 1307. ח"ח ע' 272. ח"י"ג ע' 158. חכ"ד ע' 516. ועוד.

(50) פרש"י משפטים כד, ד. וראה תורה שלימה משפטים ח"ט ע' שיג ואילך. וש"נ.

(41) תהלים ח, ב.

(42) ראה שבת פח, ב ואילך.

(43) תניא פ"ד.

(44) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז.

ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(45) פסחים ק"ז, א. שבת ל, ב. וראה ד"ה

לכה דודי תרפ"ט פ"ב (סה"מ תרפ"ט ע' קכד). ועוד.

(46) "אלקי נצור" בסוף תפלת העמידה.

(47) ראה גם אוה"ת שם ע' קמח (ושם,

שהרצוא הוא "בחי' עיון התורה ..

בהתקשרות שכלו לעמוד על המכוון הפנימי

דתורה דמחכמה נפקת .. שהוא בחי' ביטול

המצוות דחוקים יהי' בשמחה ותענוג כמו קיום המצוות דמשפטים, אלא אדרבה, שקיום כל המצוות צריך להיות בשלימות כמו קיום המצוות דחוקים, שלהיותם קשורים עם ענין הקבעמ"ש באופן עמוק יותר³¹, יש בהם גם תענוג גדול יותר³². והענין בזה, דהנה, קיום מצוה בשלימות הוא כשהתענוג שלו בזה הוא תענוג האדון, כיון שאינו מציאות לעצמו, אלא כל מציאותו היא מציאות האדון (כמבואר בארוכה בהמשך תרס"ו³³). וכיון שאצל האדון גופא עיקר התענוג הוא לא כאשר הרצון והציווי מתלבש בלבושי השכל, שאז אין זה בכל התוקף והגילוי כמו שהוא ללא לבוש השכל, כי אם מצד הרצון והתענוג עצמו, כבמצוות דחוקים, הרי זה פועל עד"ז אצל המקבל, שגם אצלו יהי' קיום המצוות דחוקים בתענוג גדול ביותר, ועד שדורשים ממנו שתענוג גדול זה יהי' אצלו גם בשעה שמקיים מצוות שהם בסוג דמשפטים³⁴.

(ה) **והנה** כללות הענין דנעשה ונשמע הם שתי התנועות דרצוא ושוב (העלאה והמשכה)³⁵, כפי שהי' במ"ת, שעל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצתה נשמתן (רצוא) והחזירה להם הקב"ה (שוב)³⁶. וזהו גם כללות הענין דמצוות עשה ומצוות לא תעשה, שמצוות עשה ענינם המשכה מלמעלה למטה, ומצוות לא תעשה ענינם העלאה מלמטה למעלה, שפורש מענינים אלו להיותו במעמד ומצב של טהרה וקדושה. וזהו גם כללות החילוק שבין תפלה לתורה, שתפלה בכלל נקראת סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה³⁷, שעולה מלמטה למעלה. משא"כ תורה ענינה המשכה מלמעלה למטה, ובפרט הענין דמ"ת שבו הי' החידוש דאני המתחיל³⁸, כמ"ש³⁹ וירד הוי' על הר סיני, והיינו, שהתורה שעלי' נאמר⁴⁰ הלא כה דברי כאש, תומשך דוקא למטה, ובאופן

31) ראה גם סה"מ שם, ש"הביטול לבעל הרצון הוא ביטול פנימי יותר".
 32) ראה גם סה"מ שם: "בקיום המצוות .. מפני קבלת עול בביטול להרצון .. יהי' בו הכול בין קיום המשפטים לקיום החוקים, דבקיום המשפטים הרי ירגיש עונג יותר מבקיום החוקים. משא"כ במי שמקיים את המצוות מפני סיבת הקבלת עול הכללי (שהו"ע הקדמת נעשה לנשמע), אז הרי גם בקיום החוקים ירגיש עונג נפלא" (וראה הערה 34).
 33) ד"ה אלה הדברים (ע' תכ ואילך).
 34) ראה גם סה"מ שם: "וכמו"כ בקיום המשפטים הרי העונג הוא נפלא יותר .. יתענג בתענוג נפלא מזה שמילא את רצון האדון וגרם ע"י עבודתו זאת תענוג האדון .. שאז הרי התענוג נפלא עד למאד".
 35) ראה גם אוה"ת שבהערה 5 (ע' קלט. ע' קמח).
 36) שבת פח, ב.
 37) ויצא כה, יב. זהר ח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב. תקוני זהר תמ"ה (פג, א).
 38) תנחומא וזרע טו. שמו"ר פ"ב, ג.
 39) יתרו יט, כ.
 40) ירמי' כג, כט.

לעשות, אין זה בדוגמת השמיעה והלימוד שלאחרי ההקדמה וההכנה דאמירת נעשה. ופשטות הענין הוא כמבואר בסוגיא דמ"ת במסכת שבת¹ שהנהגת בני"ה היתה באופן דקדמיתו פומייכו לאודנייכו (קודם ששמעתם אותה היאך היא קשה ואם תוכלו לעמוד בה קבלתם עליכם לקיימה²), שזה מורה שנעשה אצלו החלט גמור לעשות, ואינו צריך כלל לשמוע מה שיצוו עליו לעשות, אלא מלכתחילה אומר כבר בפשטות ובהחלט שיעשה ויקיים כו'. ולמטה מזה הוא הסדר שלכל לראש היא השמיעה, ולאח"ז נעשית אצלו ההחלטה לקבל זאת, ואח"כ עושה ומקיים.

וכללות החילוק ביניהם בלשון החסידות הוא³, שיש הכנה באופן שעומד בתנועה של קבלת עול וביטול כללי אל בעל הרצון, כפי שבעל הרצון הוא לפני שנמשך ברצונות פרטיים וציוויים פרטיים. ויש גם אופן שעומד בביטול אל הרצון, שכאשר שומע ענין של מצוה, אזי נחלט אצלו בפשטות שצריך לעשותה ולקיימה. וכללות החילוק בין הביטול אל בעל הרצון להביטול אל הרצון הוא שהביטול אל בעל הרצון קשור עם קבלת עול מלכות שמים, והביטול אל הרצון קשור עם קבלת עול מצוות.

וכיון שבנוגע למ"ת אמר הקב"ה קבלו מלכותי ואח"כ אגזור עליכם גזירות (כדאיתא במכילתא⁴), היינו שתחילה צ"ל הביטול אל המלך, מלך מלכי המלכים הקב"ה, ולאח"ז באים הגזירות ומצוות פרטיות שבהם יעסקו אח"כ לקיימם, לכן, בסדר זה היתה גם הכנת בני"ה, שתחילה הי' הענין דנעשה, היינו, שעוד לפני ששומע הפרטים שבהם צ"ל העשי', אומר כבר בפשטות שהוא מקבל מלכותו ית', ובאופן שכל מציאותו היא רק להביא בעשי' כל מה שבעל הרצון רוצה. ולאח"ז ישנו הענין דנשמע, עד להפירוש דהבנה והשגה, שמבין ומבחיין (ער קלייבט זיך פאנאנדער) בהרצון הפרטי ובפרטי הענינים שברצון הפרטי, כדי לידע כיצד לקיים המצוה לכל פרטי ודקדוקי'.

(ג) **והנה** כשם שבנוגע לתורה מצינו שקבלת התורה הוצרכה להיות באופן דקבלו מלכותי תחילה, הרי מובן שכן הוא גם בענין התפלה שהיא הכנה לתורה, כדברי המשנה במסכת ברכות⁵ בנוגע לק"ש [ששייכת גם לענין התורה, כמובן ממ"ש בירושלמי⁶ מפני מה קורין שתי

6) פרש"י שם.
 7) יתרו כ, ג. ילקוט שמעוני שם.
 8) רפ"ב (ברכות יג, א).
 9) ברכות פ"א ה"ה. הובא בתוד"ה בקשו — ברכות יב, ב.

פרשיות הללו בכל יום וכו' מפני שעשרת הדברות כלולין בהן]. למה קדמה פרשת שמע לזה' אם שמוע, כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואח"כ מקבל עליו עול מצוות. והיינו, שתחילה מקבל עול מלכות בכללות (קבלו מלכותי), שזהו"ע דנעשה, ואח"כ נעשה אצלו הענין דעול מצוות (אגזור עליכם גזירות), שזהו"ע דנשמע.⁵

(ד) **ועפ"ז יש לבאר גם העילוי שנעשה בקיום המצוות לאחר ההקדמה דקבלת עול מלכות שמים, קבלו מלכותי, שזהו"ע דנעשה, כאמור לעיל (ס"ב) שלאחרי הקדמה זו נעשה קיום המצוות באופן אחר.**

ובהקדים החילוק שבסוגי המצוות, שיש מצוות שנקראים בשם משפטים, שהם דברים שאילו לא נכתבו (הנה גם מצד השכל) ראויין הם להצטוות (כדברי רש"י¹⁰), ויש מצוות שנקראים בשם חוקים, שעליהם נאמר חוקה חקקתי גזירה גזרתי¹¹, ואין לך רשות להרהר אחרי¹². והנה, חילוק זה הוא מצד הענין דנשמע, שאז הנה גם כאשר ברור הדבר שיקיים את החוקים (שלכן אין צורך להזהיר על זה), עדיין יש צורך בציווי מיוחד שלא להרהר אחרי, היינו, שהקיום יהי בשמחה ובתענוג גדול. וטעם הדבר, כי, מצד הענין דנשמע הבנה והשגה, הנה להיותו שכלי, מונח התענוג שלו בענין שכלי, שכל התורה, עלי' נאמר¹³ כי היא חכמתכם ובינתכם. ואף שזוהי הבנה והשגה של נפש האלקית, הרי זה קשור עם חב"ד של נה"א. ואז יש לו תענוג בסוג המצוות דמשפטים, ויש צורך בציווי מיוחד שגם קיום המצוות דחוקים יהי בשמחה ותענוג. ויתירה מזה, שמצד הענין דנשמע, יש צורך להזהיר ולשלול גם תנועה הפכית כו', כמו בפרשה שני' דק"ש, והי' אם שמוע תשמעו, שזהו"ע דנשמע, שצריך להזהיר (לא רק שלא להרהר אחרי, אלא גם) על קיום המצוות כפשוטו.

אמנם ישנו אופן העבודה דהקדמת נעשה, והיינו, שמקבל עליו עול מלכות שמים תחילה (קבלו מלכותי), שזהו ענין פרשה ראשונה דק"ש, שהתחלתה שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד¹⁴, שזהו¹⁵ ענין

(10) תולדות כו, ה.
 (11) במדבר"ר ר"פ חוקת. תנחומא שם ג.
 ח. ועוד.
 (12) רש"י ר"פ חוקת (מיומא סז, ב).
 (13) ואתחנן ד, ו.
 (14) שם ו, ד.
 (15) ראה זח"ב קיט, א. פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ב. בי"ח לטור אר"ח ר"ס סא.
 (16) ראה גם ח"ב ע' 98 ואילך.

המס"נ¹⁶, וענין זה נמשך לאח"ז גם בואהבת, שגם האהבה היא באופן דבכל מאדך, שלמעלה גם מהאהבה דבכל לבכך ובכל נפשך¹⁷, ועד שהענין דעושיין רצונו של מקום¹⁸ הוא לא בפרשה שני' (כדאייתא בגמרא¹⁹ כאן בזמן שאין ישראל עושיין רצונו של מקום) שבה נאמר רק בכל לבבכם ובכל נפשכם²⁰, אלא דוקא בפרשה ראשונה שבה נאמר גם בכל מאדך (כידוע תורת המגיד בזה²¹). והיינו, שעבודה זו היא באופן שפועל בעצמו שכל ענינו הוא אך ורק אלקות, שזהו"ע דהוי' אחד, ובאופן שבכל לבכך ובכל נפשך נעשה חדור לגמרי בהענין דבכל מאדך. וע"י הקדמת נעשה לנשמע, שזוהי הקדימה דפרשת שמע (קבלת עול מלכות שמים, נעשה) לזה' אם שמוע (קבלת עול מצוות, נשמע), נפעל אופן נעלה יותר בכל פרטי הענינים דושנתם גו' ודברת בם וגו'²² (לימוד התורה²³), וקשרתם וגו'²⁴ (מצות תפילין, שהוקשה כל התורה כולה לתפילין²⁵) וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך²⁶ (שגם היא כוללת כל המצוות, כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי בסידור²⁷, ועד שמקיפה וחודרת את כל נכסיו של איש הישראלי, כמבואר בכ"מ²⁸ שהמזוזה מגינה ומצילה ומעלה את כל הנמצא בבית (בית ישרים), ועד ששמירת המזוזה היא אפילו לאחר היציאה מן הבית, כמ"ש²⁹ הוי' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם), שכל ענינים אלו נעשים באופן נעלה ביותר³⁰, כיון שכל מציאותו היא רק עושיין רצונו של מקום. ועד שאז אין צורך אפילו באזהרה בנוגע לקיום המצוות דחוקים שאין לך רשות להרהר אחרי, ואין צורך להתברך שקיום

(16) ראה גם אוה"ת שבהערה 5: "כל עיקר כוונת הפ' זו הוא למס"נ באחד . . וא"כ זהו מ"ש קבלו מלכותי ואח"כ תקבלו גזרותיו, דהרי אם אין עדיין גזירות וציונים ממנו כלל, איך יתכן קבלו מלכותי, אלא שזה קאי על המס"נ אל העצמות ממש, שהוא למעלה הרבה מכל פרטי הרצונות דגזירות וציונים שבמצוות כו'".
 (17) שם, ה.
 (18) ששייך לביטול לבעל הרצון (ראה לקו"ש שבהערה 21).
 (19) ברכות לה, ב.
 (20) עקב יא, יג.
 (21) אור תורה סימן קסו. וראה גם חדא"ג מהרש"א ברכות שם. לקו"ת שלח מב, ג.
 אמרי בינה שער הק"ש פפ"ו. אוה"ת עקב ע' תפא. לקו"ש ח"ב ע' 98 ואילך.
 (22) ואתחנן ו, ז.
 (23) ראה פרש"י שם.
 (24) ואתחנן שם, ח.
 (25) קידושין לה, א.
 (26) ואתחנן שם, ט.
 (27) סידור עם דא"ח ערה, א.
 (28) ראה ע"ז יא, א. מנחות לג, ריש ע"ב. ירושלמי פאה פ"א ה"א. ב"ר ספ"ה. זהו ח"ב לו, רע"א. ח"ג רסג, ב. רסו, א. ועוד.
 (29) תהלים קכא, ה. זח"ג שם (רסג, ב). וראה רמ"א יו"ד סרפ"ה ס"ב.
 (30) ראה גם סה"מ תש"ט ס"ע 148 ואילך: "אנו רואים בחוש . . שאינו דומה כלל קיום המעשה שהוא בקבלת עול אל הרצון או לבעל הרצון, דכשהוא בקבלת עול לבעל הרצון, אז הרי הפועל בא בדיוק יותר".